בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטַ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשְּׁמָחָה!

גִּלָּיוֹן רמ״ט ו פָּרָשַׁת אַחֲרֵי קְדוֹשִׁים תשפ״ו

רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי״ע

חָכְמַת אֱלֹקִים!

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו״ר שְׁלִיטַ״א מִקְּדֻשַּׁת **הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי מֵרוֹפְשִׁיץ זי״ע**, בְּיוֹם הִלּוּלָא דִּילֵיהּ (י״א אִיָּר), עָנָה וְאָמַר: אֶחָד מִן הַלִּמּוּדִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁיְּכוֹלִים אָנוּ לִלְמֹד מִדְּמוּתוֹ הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה הוּא מִדַּת **הַבִּטּוּל וְהַשִּׁפְלוּת** שֶׁזָּכָה לָהּ, וְזֹאת קִבֵּל מֵרַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ **הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע**, שֶׁהָיָה דְּמוּת וְסֵמֶל לְהַכְנָעָה וְשִׁפְלוּת, וּכְמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ׳**נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ**׳, שֶׁכְּמַעַט אֵין קֶטַע שֶׁלֹּא יְדַבֵּר מִמִּדַּת הֶעָנָוָה וּבִטּוּל הַיֵּשׁוּת, וְהָיָה ״נָאֶה דּוֹרֵשׁ וְנָאֶה מְקֻיָּם״, כַּיָּדוּעַ, וְכֵן תַּלְמִידוֹ הַקָּדוֹשׁ - כָּל סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ׳**זֶרַע קֹדֶשׁ**׳ מָלֵא מֵהָעִנְיָן הַזֶּה.

[וְנָקַט מו״ר שְׁלִיטַ״א לְדֻגְמָא אֶת אֲשֶׁר אִיתָא בִּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּפָרָשַׁת שְׁלַח, בְּעִנְיַן הַמְרַגְּלִים שֶׁנִּשְׁלְחוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁמַּסְבִּיר אֶת כָּל הָעִנְיָן שָׁם עַל-פִּי עִנְיַן עֶנָוָה וְשִׁפְלוּת, כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִין לַעֲנָוָה אֲמִתִּית, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרֵאת אֶרֶץ ׳כְּנַעַן׳ - לְשׁוֹן הַכְנָעָה, וְזֶה פֵּרוּשׁ הַכָּתוּב שָׁם (בְּמִדְבַּר יג, יח) ״וּרְאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מַ״ה הִיא״ - תִּרְאוּ שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְאִירָה מִדַּת מַ״ה וְכוּ׳, ״הַמַּעַט הוּא אִם רָב״ - אַף שֶׁהוּא רַב, מַחֲזִיק עַצְמוֹ לְמַעַט וְכוּ׳, ״הֲיֵשׁ בָּהּ עֵץ אִם אַיִן״ - אוֹמֵר רַשִׁ״י: ׳אִם יֵשׁ בָּהּ אָדָם כָּשֵׁר׳, וְזֶהוּ ׳אַיִן׳, כִּי הָאָדָם כָּשֵׁר מַחֲזִיק עַצְמוֹ לְאַיִן גָּמוּר וְכוּ׳; עַיֵּן שָׁם בִּדְבָרָיו הַמְּתוּקִים וְהַנִּפְלָאִים].

וְגַם הוּא הַקָּדוֹשׁ - הָיָה ״נָאֶה דּוֹרֵשׁ וְנָאֶה מְקֻיָּם״, כִּי הָיָה בְּעַצְמוֹ דְּמוּת וְסֵמֶל לָעִנְיָן הַזֶּה, וְהָיָה פֹּקֵחַ גָּדוֹל אֵיךְ לְהַסְתִּיר מֵעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת אֶת כָּל עֲבוֹדוֹתָיו וְסִגּוּפָיו, וְאַף שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה הַרְבֵּה סִגּוּפִים וְתַעֲנִיּוֹת - אַף-אֶחָד לֹא הִרְגִּישׁ בְּכָךְ, וּמְעִידִים עָלָיו, **שֶׁהָיָה יָכוֹל לָשֶׁבֶת בְּסְעוּדָה שְׁלֵמָה מְלֵאָה בַּאֲנָשִׁים, וְכֻלָּם יוֹשְׁבִים וְאוֹכְלִים, וְאַף כִּבְּדוּ אוֹתוֹ בְּדִבְרֵי מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה, וְאַף-אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בְּכְלָל צָם וְלֹא אוֹכֵל מְאוּמָה... הָיְתָה לוֹ פִּקֵּחוּת עֲצוּמָה אֵיךְ לְהַסְתִּיר זֹאת, שֶׁאָמְנָם יֵשׁ לְפָנָיו צַלַּחַת, חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא גַּם-כֵּן סוֹעֵד עִמָּם בְּסְעוּדָה, וּבְעֶצֶם הוּא לֹא אוֹכֵל מְאוּמָה... הוּא הָיָה כָּל-כָּךְ צָנוּעַ וּמֻסְתָּר בְּדַרְכָּיו הַקְּדוֹשִׁים!**

וְסִפֵּר מו״ר שְׁלִיטַ״א, שֶׁהָיָה לוֹ לְרַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי זי״ע - שָׂכֵן גּוֹי, וְהִנֵּה דַּרְכּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הָיְתָה לַעֲשׂוֹת ״גִּלְגּוּל שֶׁלֶג״ בַּחֲצֵרוֹ בְּלִי שֶׁאַף-אֶחָד יֵדַע, אֲבָל שְׁכֵנוֹ הַגּוֹי שָׂם לֵב לְכָךְ וְרָאָה אוֹתוֹ בְּסִגּוּפָיו. הַגּוֹי הַטָּמֵא זָמַם מְזִימָה שֶׁל רִשְׁעוּת, וְלָקַח בַּקְבּוּק זְכוּכִית, שָׁבְרוֹ לִרְסִיסִים, וּפִזְּרָם עַל-גַּבֵּי הַשֶּׁלֶג. בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, בְּעֵת סִגּוּפֵי גִּלְגּוּלֵי הַשֶּׁלֶג - נָחְתַּךְ הַצַּדִּיק מֵרֹב רְסִיסִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְהִתְמַלֵּא גּוּפוֹ הַטָּהוֹר בַּחֲתָכִים שׁוֹנִים.

בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ, הֵבִין הָרַבִּי מִי עָשָׂה זֹאת, וּמִיָּד פָּקַד שֶׁיִּקְרְאוּ לְאוֹתוֹ גּוֹי שֶׁיָּבוֹא אֵלָיו. בְּהַגִּיעַ הַגּוֹי לְבֵית הַצַּדִּיק, פָּנָה אֵלָיו הָרַבִּי בְּקוֹל גָּדוֹל וּבִקְּדָחָה: **״תַּגִּיד אֶת הָאֱמֶת! אַל תְּשַׁקֵּר! אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה? אַתָּה פִּזַּרְתָּ זְכוּכִיּוֹת בַּחֲצֵרִי?!״... הַגּוֹי נִבְהַל מְאֹד, וּמִיָּד הוֹדָה בְּמַעֲשֶׂה - ״כֵּן, כֵּן רַבִּי, זֶה אֲנִי״... ״אִם כָּךְ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ אֲרִיכוּת יָמִים!״...**

מִגְּדֶל מִדַּת הַבִּטּוּל וְהַשִּׁפְלוּת שֶׁהָיְתָה חָקוּקָה בּוֹ בְּהַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ, הוּא כָּל-כָּךְ נֶהֱנָה מִמַּעֲשֶׂה הַגּוֹי, עַד שֶׁבֵּרְכוֹ לַאֲרִיכוּת יָמִים! [וְאָכֵן מְסַפְּרִים שֶׁהַגּוֹי הֶאֱרִיךְ יָמִים יוֹתֵר מִמֵּאָה שָׁנָה...].

וְכָךְ נָהֵג בְּכָל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁהָיָה בּוֹרֵחַ תָּמִיד מִכָּל מִינֵי רַעַשׁ וּפִרְסוּם, וְהָיָה נֶחְבָּא אֶל הַכֵּלִים, וְכָל עֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּהֶצְנֵעַ לֶכֶת.

וְלֹא לְבַדּוֹ זָכָה, אֶלָּא כָּךְ הָיָה מְלַמֵּד אֶת שִׁמְעִי לִקָּחוֹ, כַּמָּה צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִכָּל מִינֵי גַּאֲוָה וְיֵשׁוּת, וְאֵיךְ שֶׁהָעִקָּר הוּא לִזְכּוֹת לְהַכְנָעָה וּבִטּוּל בֶּאֱמֶת, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה:

בָּעִיר רוֹפְשִׁיץ, הָיָה אָדָם אֶחָד, שֶׁהָיָה לוֹ שֵׁם שֶׁל "עוֹבֵד ה'", וְהָיָה תָּמִיד הוֹלֵךְ עִם שַׂק תַּחַת הַמְּעִיל שֶׁלּוֹ. וּמֵילָא אִם הָיָה עוֹשֶׂה זֹאת בְּדֶרֶךְ צְנִיעָא לְלֹא יְדִיעַת שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם - נִיחָא, לֹא־כֵן אֲצֶל אוֹתוֹ אָדָם, וּכְשֶׁהִגִּיעַ פַּעַם לְבֵית רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי זי"ע, הוֹצִיא מְעַט אֶת הַשַּׂק חוּץ לַמְּעִיל, וְהָרַבִּי 'תָּפַס' אֶת זֶה.

וְהִנֵּה אוֹתוֹ אָדָם הָיָה מְכֻנֶּה בְּפִי הַבְּרִיּוֹת בְּכִנּוּי 'נַאר' (פְּרוּשׁוֹ מֵאִידִישׁ: 'טִפֵּשׁ'), וּכְשֶׁעָמַד בְּסָמוּךְ לְרַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי זי"ע, רָצָה הַצַּדִּיק לְהוֹכִיחוֹ עַל דַּרְכּוֹ, אָמַר כִּמְדַבֵּר לְעַצְמוֹ: "הוּא לֹא 'נַאר', הוּא לֹא 'נַאר'"...

'כָּךְ הָרַבִּי אוֹמֵר עָלַי?' שָׁמַח הָאִישׁ, וּמִיָּד אָמַר לְהַצַּדִּיק: "אֲבָל רַבִּי, כֻּלָּם אוֹמְרִים שֶׁאֲנִי 'נַאר'"... וּבָזֶה נִסָּה לִרְמֹז: "אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַצַּדִּיק כֵּן אוֹחֵז מִמֶּנִּי, הוּא אוֹמֵר שֶׁאֲנִי לֹא 'נַאר'"...

תֵּכֶף־וּמִיָּד עָנָה וְאָמַר הָרַבִּי מֵרוֹפְשִׁיץ: **"לֹא כַּוָּנָתִי עָלֶיךָ, אָמַרְתִּי זֹאת לַיֵּצֶר־הָרָע... כִּי הֵרִי כָּתוּב שֶׁהַיֵּצֶר־הָרָע מְכַנֶּה "מֶלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל", וְאִם הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לָקַחַת בֶּן־אָדָם זָקֵן כָּמוֹךָ וְלִתְפֹּס אוֹתוֹ 'בַּשַּׂק' [וְרֶמֶז לוֹ הָרַבִּי - בַּשַּׂק שֶׁיֵּשׁ עָלָיו, שֶׁבּוֹ הוּא מִתְפָּאֵר וּמִתְגָּאֶה], אָז הוּא לֹא כָּזֶה 'נַאר'... הוּא לֹא כָּזֶה כְּסִיל וְשׁוֹטֶה"**... וְעַתָּה הֵבִין הָאִישׁ אֶת תּוֹכַחְתּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק.

וְהַכְּלָל הָעוֹלֶה לְמַעֲשֶׂה, כַּמָּה נִפְלָא לָאָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְאַמֵּץ לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַהַכְנָעָה וְהַבִּטּוּל, וּמוֹאֵס בְּגַאוּת וְיֵשׁוּת, וְלֹא מְבַזֶּה עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי בִּזָּיוֹן בִּשְׁבִיל קְצָת כָּבוֹד מְדֻמֶּה...

בְּסִיּוּם שִׂיחַ קָדְשׁוֹ, עוֹרֵר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א עַל הַלִּמּוּד בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ 'זֶרַע קֹדֶשׁ', וְאָמַר דְּהִנֵּה עַל מַצֶּבֶת־קָדְשׁוֹ שֶׁל רַבִּי נַפְתָּלִי צְבִי זי"ע חֲקוּקוֹת הַמִּלִּים: **"יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים"**. וְאֶת הַמִּלִּים הַנּוֹרָאוֹת הַלָּלוּ צִוָּה הוּא זי"ע בְּעַצְמוֹ לִכְתֹּב, וְכִדְמוּכָח מֵהֶחָקוּק שָׁם לְמַטָּה: **"וּבְיֶתֶר שְׂבָחִים אֵין לָנוּ רְשׁוּת, כִּי כֵן נִצְטַוֵּינוּ מִפִּיו"**.

וְהִנֵּה עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בָּזֶה: הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁהָיָה מֻשְׁלָם בְּמִדַּת הַהַכְנָעָה וְהַבִּטּוּל, אִם הוּא צִוָּה לַחְקֹק כָּזֶה מִשְׁפָּט - **"יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים"**, מֻכְרָח לִהְיוֹת בָּזֶה לְמוּד מְיֻחָד בִּשְׁבִילֵנוּ, וּפְשׁוּט שֶׁהוּא לֹא צִוָּה כֵּן כְּדֵי לְהִתְפָּאֵר, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא רַק כְּדֵי לְתֵּן לָנוּ לְמוּד אֱמֶת לִימֵי חַיֵּינוּ, כִּי אִם לֹא - עַל מָה יְצַוֶּה לַעֲשׂוֹת דָּבָר כָּזֶה?... וּמַהוּ אֲפוֹא הַלִּמּוּד בָּזֶה בִּשְׁבִילֵנוּ לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה?

אַךְ הָעִנְיָן הוּא, כִּי בָּזֶה שֶׁצִּוָּה הַצַּדִּיק לַחְקֹק מִלִּים אֵלֶּה עַל מַצֶּבְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה, בָּזֶה הוּא רָצָה לְהַגִּיד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד: **"אַל תִּשְׂבַּח מֵהַסֵּפֶר שֶׁלִּי!"**... כִּי שָׁם גָּנוּז בֶּאֱמֶת הַחָכְמָה הַנִּפְלָאָה שֶׁלּוֹ.

וְזֶה מוּבָן בִּפְשִׁיטוּת, כִּי אִם הוּא כּוֹתֵב **"יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים"**, אֵיךְ נֵדַע אֲנַחְנוּ מֵהַחָכְמָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת? הֵיכָן מְנֻחַת ה"חָכְמַת אֱלֹקִים" הַזּוֹ? עַל זֶה הִשְׁאִיר לָנוּ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרוֹפְשִׁיץ זי"ע סֵפֶר קָדוֹשׁ וְנוֹרָא: **"זֶרַע קֹדֶשׁ"** - עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמּוֹעֲדִים, וְהַסֵּפֶר הַזֶּה מָלֵא עִם **"חָכְמַת אֱלֹקִים"**!

וְהִבְהִיר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁכַּאֲשֶׁר נִגָּשִׁים לִלְמוּד הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁאֵכֶן לֹא מִיָּד 'עַל הַמָּקוֹם' רוֹאִים אֶת הַחָכְמָה הַגְּדוֹלָה הַגְּנוּזָה בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וּכְמוֹ בִּשְׁאָר סִפְרֵי קֹדֶשׁ - וְכִי אֶת לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן מְבִינִים תֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁלּוֹמְדִים? אֶמְנָם יֶשְׁנָן הַתּוֹרוֹת הַקְּטַנּוֹת שֶׁיּוֹתֵר קַל לְהָבִין, אֲבָל בְּרֹב הַתּוֹרוֹת - לֹא מְבִינִים מִיָּד אֶת כָּל הָעִנְיָנִים וְכוּ', אוֹתוֹ דָּבָר בַּסֵּפֶר "זֶרַע קֹדֶשׁ" - צְרִיכִים לַהֲגוֹת בּוֹ פַּעַם אַחַר פַּעַם, עַד שֶׁלְּאַט לְאַט זוֹכִים לְהָבִין עוֹד וְעוֹד דְּבָרִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים הַגְּנוּזִים בּוֹ עַד בְּטוּל הַבְּחִירָה מַמָּשׁ.

וְעַל־כֵּן, סִיֵּם מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כְּדַאי מְאֹד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לִרְכֹּשׁ אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, כִּי זֶה הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן - שֶׁיִּהְיֶה אֶצְלוֹ בְּבַיִת סֵפֶר "זֶרַע קֹדֶשׁ", וְאִם יִזְכֶּה לִלְמֹד בּוֹ - אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ! **אִם הוּא מֵעִיד "יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּחָכְמַת אֱלֹקִים", הָבָה וְנִטְעַם קְצָת מִזֶּה! נִלְמַד בְּכָל שָׁבוּעַ לְכָל הַפָּחוֹת קֶטַע אֶחָד מֵהַפָּרָשָׁה, וְנַעֲשֶׂה סִימָן בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁעָצַרְנוּ, וּבַשָּׁנָה הַבָּאָה נַמְשִׁיךְ מֵאוֹתוֹ הַקֶּטַע, וְכֵן הָלְאָה... הָעִקָּר לִטְעֹם אֶת הַטַּעַם הַזֶּה! צַדִּיק קָדוֹשׁ עֶלְיוֹן שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ כָּאֵלּוּ אוֹצָרוֹת, וְעָלֵינוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמֵנוּ בָּזֶה!**

אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵיבֶּנּוּ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וּמְצַיֵּת לְדִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, וְאָז טוֹב לוֹ לָנֶצַח!